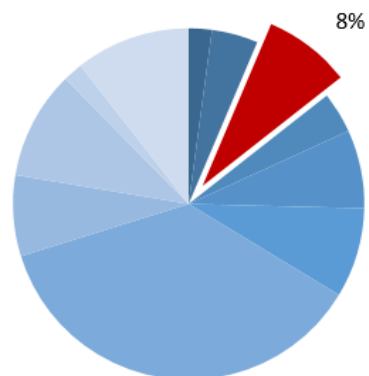

2.3 Programma 3 Verkeer en vervoer

Taakvelden

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Lasten (100% = totale rekening)

2.3.1 Wat hebben we bereikt met het programma Verkeer en vervoer?

Doel

'Bewoners, ondernemers en bezoekers zijn tevreden over de bereikbaarheid, (verkeers)veiligheid en bruikbaarheid van wegen, water- en spoorwegen binnen de gemeente.'

Vastgesteld beleid

Beleidskader	Vastgesteld door de raad in
Kadernota Infrastructuur	2007
Startnotitie A27	2007
Fietsplan	2013
Regionaal verkeers- en vervoersplan	2014
Schoon en Heel	2014
Parkeerverordening Gemeente Gorinchem	2015
Verkeersstructuurplan Binnenstad	2016
Raadsopdracht Mobiliteit	2017

Raadsopdrachten

'Mobiliteit'

In oktober jl. is de kaderstelling van de raadsopdracht Mobiliteit vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten bepaald voor de uitwerking van de raadsopdracht, die vanaf 2018 zal plaatsvinden. In de raadsopdracht is onder andere opgenomen dat de uitwerking aan moet sluiten bij de Visie van de Stad die dient als input voor de Omgevingsvisie en wordt de prioriteit van de diverse uit te werken onderdelen aangegeven.

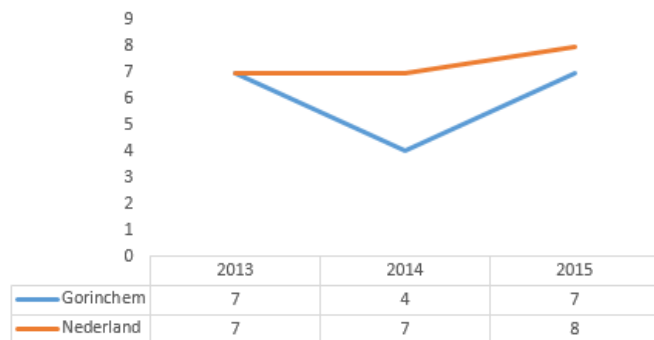
'Veerdienst'

De visie op de verduurzaming van Riveer is vertaald in de businesscase 'elektrisch varen'. Dit samen met de gemeenten Woudrichem, Hardinxveld-Giessendam en Werkendam. Dit heeft geleid tot het initiatief om een Ferry Innovation Centre (FIC) op te richten. CoCo –Yachts maakt het ontwerp voor een elektrische ferry in opdracht van de gemeente. De bouw van de ferry zal Europees worden aanbesteed.

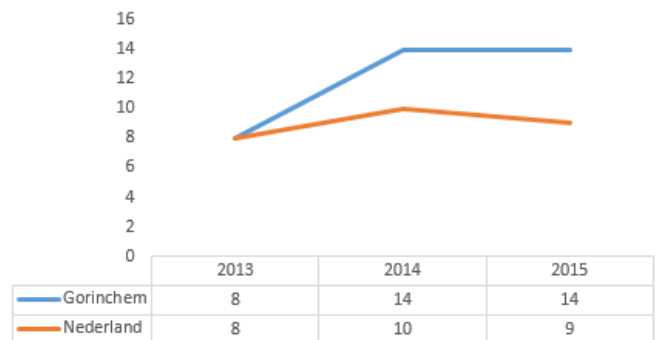
Maatschappelijke effecten

Indicator	B/F	Gerealiseerd	Soort
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	B	% t.o.v. het totaal aantal ongevallen	PI
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	B	% t.o.v. het totaal aantal ongevallen	PI

Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig

Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een fietser

2.3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Concrete acties

Onderwerp	Realisatie 2017
Aanpak herinrichting het Eind	De resultaten die opgehaald zijn door middel van brede inspraak zijn vertaald naar diverse varianten voor een mogelijke herinrichting van het Eind. Deze zijn gepresenteerd in de raadsvergadering van oktober. De raad heeft het college verzocht een concreet voorstel uit te werken. In januari 2018 is een concreet voorstel aan de raad voorgelegd en is een besluit genomen.
Herinrichting Groenmarkt fase II	In juni is de raad geïnformeerd over de herinrichting van de Groenmarkt (tweede fase). De realisatie van het inrichtingsplan is in het vierde kwartaal opgepakt.
Aanbesteding OV	In 2017 heeft de provincie, in samenspraak met regio en gemeenten, een aanbesteding uitgeschreven waar 3 vervoerders op in hebben geschreven: Arriva, EBS en Qbuzz. In januari 2018 is de concessie gegund aan Qbuzz.
OV Lingewijk	Op zaterdag 19 augustus is gestart met een proef voor openbaar vervoer in de Lingewijk. De pilot komt voort uit een initiatief van wijkbewoners die samen met de lokale politiek aandacht hebben gevraagd voor verbetering van het openbaar vervoer in de wijk. Met de pilot wil de gemeente onderzoeken of er voldoende behoefte is voor een permanente busverbinding in de Lingewijk. De busverbinding blijft tot eind 2018 in stand en wordt in de zomer van 2018 geëvalueerd.
Verbeteren bereikbaarheid	Op 5 september 2017 is de bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat getekend met betrekking tot de realisatie van de aansluiting Scheiwijk A27. Op 4 december 2017 volgde de Bestuursovereenkomst capaciteitsuitbreiding A27 Houten - Hooipolder. De realisatie van de capaciteitsuitbreiding aansluiting Gorinchem-oost is in het eerste kwartaal 2018 afgerond.
Waterverbinding Loevestein - Zaltbommel	De verbinding Loevestein - Zaltbommel is in overleg met gemeente Zaltbommel uitgesteld naar 2018 wegens het niet kunnen verkrijgen van een geschikt huurschip. De benodigde financiën zijn door de gemeenteraad van Zaltbommel vastgesteld en beschikbaar gesteld. Deze pilot komt voor rekening en risico van de gemeente Zaltbommel.
Fietsparkeren	Er heeft een fietsparkeeronderzoek plaatsgevonden dat inzicht geeft in de parkeermotieven en -wensen. Dit zal als basis dienen voor het op te stellen fietsparkeerbeleid in 2018.
Voetgangerstunnel Station Gorinchem	ProRail heeft aan de gemeente kenbaar gemaakt dat het aanbestedingstraject in het eerste kwartaal 2018 wordt afgerond, waarna de voorbereidingen tot uitvoering starten.
Evaluatie parkeren	Het college van b en w is een evaluatie van het parkeerbeleid gestart en in de I&O-sessie van december is de raad daar in meegenomen. Bij deze evaluatie krijgen de doelgroepen (bewoners, bezoekers en bedrijven) een prominente rol.

Reguliere taken

Onderwerp	Reguliere taken
Verkeersongelukken	Vele locaties/situaties zijn in 2017, al dan niet aangedragen door inwoners, bekeken en/of aangepast. Voorbeelden zijn: Ronde Eike's Hof, rotonde Merwedonk, inrit Kweeklust, fietspaaltjes, enz.
Planologie	De thema's verkeer en vervoer maken structureel en integraal onderdeel uit van de diverse planologische ontwikkelingen. Hierbij valt te denken aan de planologische ontwikkeling voor Grootte Haar, Hoog Dalem, Mollenburg, etc.
Weginrichting	Bij het onderhouden van diverse wegen zijn deze geoptimaliseerd op basis van wensen van inwoners en eisen op het gebied van verkeersveiligheid.
Regionaal	Diverse verkeersveiligheidsprojecten zijn in regionaal verband uitgevoerd. Denk hierbij aan o.a. de BOB-campagne, gebruik van smartphone tijdens het fietsen, etc.
Verkeersveiligheid	In het kader van de verbetering van de Verkeersveiligheid zijn diverse gedragsbeïnvloedingsprojecten uitgevoerd. Denk hierbij aan het project Drive experience, een praktijkdag voor jonge verkeersdeelnemers, het faciliteren van een vaste (oefen)route voor het praktijkfietsexamen en het opzetten en onderhouden van verkeerscommissies op PO scholen. Daarnaast zijn landelijke en regionale acties uitgevoerd op het gebied van bellen/appen op de fiets, alcohol in het verkeer, etc.
Evenementen	Een veelheid aan grote en kleine evenementen is voorzien van een verkeers- en parkeertoets en algemene advisering.
Veerdienst	We onderhouden diverse veerverbindingen, verzorgen de calamiteitenbestrijding op het water en bieden vraagafhankelijk vervoer aan over het water.
Haven	We exploiteren ligplaatsen voor passanten, winterplaatsen, de historische haven, de passagierssteiger voor de rijncruises en bedienen de sluis voor het schutten van pleziervaartuigen vanaf de Merwede naar de Linge haven en vice versa. Daarnaast organiseert de havendienst de jaarlijkse terugkerende evenementen Open Havendagen en Botenbeurs en om de 2 jaar mede het Linge havenconcert.
Parkeren	Ook in 2017 zijn werkzaamheden verricht op het gebied van parkeerregulering/ en betaald parkeren in de binnenstad. Denk daarbij aan de uitgifte van parkeervergunningen, verlenen van parkeeronthefingen, handhaving, beheer van parkeergarages en parkeerapparatuur.
Verkeer	Aan diverse straten is in 2017 onderhoud gepleegd, zodat deze blijven voldoen aan de eisen die o.a. in het meerjarenonderhoudsplan Wegenbeheer worden gesteld.

2.3.3 Wat heeft dit gekost?

Exploitatie (bedragen x € 1.000 V = voordeel en N = nadeel)	Jaar- rekening 2016	Begroting primitief 2017	Begroting na wijziging 2017	Jaar- rekening 2017	Vershil
TV21 Verkeer en vervoer	5.258	4.585	4.588	4.563	25 V
TV22 Parkeren	1.537	1.207	1.173	1.170	3 V
TV23 Recreatieve Havens	444	341	341	396	55 N
TV24 Economische Havens en waterwegen	164	165	165	166	1 N
TV25 Openbaar vervoer	3.257	2.998	3.078	3.480	403 N
Lasten Verkeer en vervoer	10.660	9.295	9.345	9.776	431 N
TV21 Verkeer en vervoer	484	335	323	325	3 V
TV22 Parkeren	684	684	689	746	57 V
TV23 Recreatieve Havens	98	139	123	105	17 N
TV24 Economische Havens en waterwegen	32	40	140	147	8 V
TV25 Openbaar vervoer	2.938	2.820	2.743	2.977	234 V
Baten Verkeer en vervoer	4.236	4.017	4.017	4.301	284 V
Totaal saldo van baten en lasten	-6.424	-5.278	-5.328	-5.475	146 N
Stortingen reserves	0	0	0	0	0 V
Onttrekkingen reserves	6	6	6	6	0 V
Resultaat	-6.418	-5.272	-5.323	-5.469	146 N

TV22 Parkeren / TV063 Parkeerbelasting

De opbrengst van de parkeergarages valt c.a. € 59.000 hoger uit dan de raming van € 689.000. Dit wordt deels verklaard door een verschuiving van het straatparkeren naar het parkeren in de parkeergarages.

De heffing over straatparkeren is een gemeentelijke belasting en de inkomsten daarvan worden verantwoord op het programma Algemene dekkingsmiddelen. De opbrengst uit de parkeerautomaten is € 127.000 lager dan de raming van € 1.464.000. Een deel van het verschil wordt veroorzaakt door de bovengenoemde verschuiving. De totale parkeeropbrengsten vallen per saldo c.a. 2%, zijnde € 53.000 lager uit dan geraamd.

TV23 Recreatieve Havens

De extra uitgaven zijn o.a. het gevolg van de noodzakelijke vervanging van de droogautomaat en het herstellen van de geiser c.a. in het voorzieningengebouw, de verplaatsing van Wifi etc. Ook is er in de Lingehaven grof vuil verwijderd en zijn de steigers en trappen gereinigd. Daarnaast is op onderdelen gebruik gemaakt van inhuur, in plaats van vaste bezetting om de flexibiliteit te bevorderen.

TV25 Openbaar vervoer

De hogere uitgaven zijn het gevolg van de aanvaringsschade van de veerboot Gorinchem X op 26 september 2017. De te verwachten kosten bedragen € 492.000. Daarnaast zien wij over alle exploitaties voordelen op de dieselkosten door de laagblijvende prijzen.

De kosten van de aanvaringsschade zijn geclaimd bij de verzekering. De raming van deze uitkering van de verzekering verklaart met name het voordeel bij de baten. Tegenover dit voordeel staat een nadeel bij de veergelden van per saldo c.a. € 138.000, veroorzaakt door minder overzettingen. De per 1 april 2017 weggevallen provinciale subsidie voor de veerverbinding Werkendam is grotendeels opgevangen door extra bijdragen van de oevergemeenten. Verder waren er o.a. tegenvallers bij de afwikkeling van een vorige schade (tegenvaller € 30.000) en bij de opbrengsten reclameuitingen en nevenactiviteiten (€ 24.000 minder inkomsten).

Voor de pilot Openbaar vervoer in de Lingewijk, is een bedrag van € 35.000 beschikbaar gesteld. In 2017 is de pilot gestart. Omdat de financiële afwikkeling over 2017 met Arriva nog moet plaatsvinden, wordt voorgesteld om het gehele bedrag via een bestemmingsvoorstel mee te nemen naar 2018.

Investerings (bedragen x € 1.000 V = Voordeel en N = Nadeel)	Budget	Realisatie t/m 2016	Realisatie 2017	Totaal realisatie	Verschil	Gereed
Lasten						
Illuminatie vestingswalstructuur 2014	115	100	18	118	3 N	ja
Openbare verlichting 2016	159	88	71	159	-	ja
Openbare verlichting 2017	159	-	78	78	81 V	
Parkeerautomaten straatparkeren	370	257	-	257	113 V	ja
Software e-loket parkeren	45	-	-	-	45 V	
Vervangen verkeersregelinstallatie 2012	250	6	26	32	218 V	
Verkeersregelinstallaties	115	-	74	74	41 V	
Restauratie Lingehaven	873	893	1	894	21 N	ja
Tracé Oost II, aansluiting A15	4.426	1.073	2.037	3.111	1.315 V	
Twee rotondes Spijksesteeg	1.401	701	250	951	450 V	
A15 randwegen openbare verlichting	58	7	-	7	51 V	
Aanpassen Groenmarkt 2017	250	-	105	105	145 V	
Herinrichten schoolomgeving Hiemstralaan fase 1 en 2	328	151	215	366	38 N	
Vervanging straatmeubilair 2017	92	-	17	17	75 V	
Vervanging verkeersborden 2017	40	-	14	14	26 V	
Station Gorinchem-Noord	8.843	2.036	4	2.040	6.803 V	
Totaal Lasten	17.524	5.312	2.910	8.222	9.302 V	
Baten						
Illuminatie vestingswalstructuur 2014	80	74	6	80	-	ja
Restauratie Lingehaven	181	209	55	265	84 V	ja
Tracé Oost II, aansluiting A15	1.162	-	35	35	1.127 N	
Herinrichten schoolomgeving Hiemstralaan	113	63	50	113	-	
Station Gorinchem-Noord	264	-	-	-	264 N	
Totaal Baten	1.800	346	146	493	1.307 N	
Totaal investeringen	15.724	4.966	2.764	7.729	7.995 V	

Parkeerautomaten straatparkeren

Het project parkeerautomaten betrof het vervangen van de parkeerautomaten van een "analoog-systeem" naar een "digitaal-systeem". Hiervoor moesten de parkeerapparaten buiten maar ook de ondersteunende systemen vervangen worden. Verschillende aanbestedingen hebben een voordeel opgeleverd waardoor we bij de afronding van het project €113.000 minder hebben uitgegeven.

Twee rotondes Spijksesteeg

De werkzaamheden in Gorinchem-Oost in het kader van de verkeersdoorstroming aan de Spijksesteeg, de Griendweg, de Newtonweg en de aansluiting op de A15 worden in 2018 afgerond. Voor de nog resterende werkzaamheden is het huidige krediet voldoende. Naar het zich laat aanzien zullen wij dit investeringskrediet bij de jaarrekening 2018 afsluiten. Hierbij worden ook de kredieten voor het vervangen van de verkeersregelinstallatie en voor de openbare verlichting van de randwegen A15 betrokken.

Tracé Oost II, aansluiting A15

De aanpassing van Tracé Oost II is nog niet volledig afgerond. Het restantkrediet is beschikbaar voor de nog uit te voeren werkzaamheden. De geraamde baten van ruim € 1,1 mln. (waaronder bijdrage van de provincie en CV Hoog

Dalem) zullen aan het einde van de investering worden gerealiseerd. Dit verklaart het (ogenschijnlijke) nadeel op de baten.

Herinrichten schoolomgeving Hiemstralaan fase 1 en 2

De eerste en tweede fase van de herinrichting van de schoolomgeving Stalkaarsen zijn inmiddels afgerond. Enerzijds door een te optimistische wijze van begroten en anderzijds door de participatie met bewoners die op onderdelen voor aanpassing van het oorspronkelijke plan heeft geleid, is per saldo een tekort van c.a. € 40.000 ontstaan. Voor de derde en laatste fase van de herinrichting wordt op dit moment een voorstel aan de raad voorbereid, waarbij dit tekort financieel wordt betrokken.

Station Gorinchem-Noord

Met de aanleg van het station is nog niet gestart. Ook de hiervoor geplande subsidie ad € 264.000 is niet gerealiseerd.

2.3.4 Met wie hebben we dit samen gedaan?

Partijen die een bijdrage leveren aan dit programma zijn:

- MLL B.V.
- GR Bureau Openbare Verlichting
- Stichting A27
- Coöperatie ParkeerService Uitgesloten Aansprakelijkheid (U.A.)
- GR Regio AV
- Arriva